

אילו של יצהק

כ"ט חשוון	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	15:55	17:14
ת"א	16:16	17:16
חיפה	16:04	17:13
באר שבע	16:18	17:17

פרשת "תולדת"

עשרים שנה חלפו מאז נשא יצחק את רבקה לאישה, ועדיין אין להם ילדים: **"ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו, כי עקרה הוא; ויעתר לו ה', ופתח רבקה אשתו."** (כ"ה, כ"א)

"ויעתר יצחק לה' -" הרבה והפציר בתפילה, **"לנכח אשתו"** - זה עומד בזוית זו ומתפלל, וזו עומדת בזוית זו ומתפללת (רש"י).

ושאלו חז"ל (יבמות סב.): מפני מה היו אבותינו עקרים?

וענו, מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים. וצריך להבין: מה מיוחד בתפלתן יותר מתפלת שאר אנשי דעלמא? ודחוק לומר שתפלת צדיקים עדיפה, משום שהם יודעים לכוון יותר טוב בתפלתן בכוונות נעלות ונשגבות, שהרי כבר מצינו שגם תפלת המדוכאים ונשברי הלב מקובלת ביותר אצל הקב"ה, ככתוב: **"קרוב ה' לנְשַׁבְּרֵי לֵב וְאֶת דַּבְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ."**, וזאת גם ללא כוונות נעלות ונשגבות.

אלא נראה לבאר שישנו כלל יסודי וברור המשותף גם לצדיקים וגם לנדכאים ושבורי הלב, שגורם לכך שהקב"ה יתאוה ויקבל את תפלתם וכלל זה יכול להתאים לכל יהודי, והוא: **שיגשג לתפלה מתוך הרגשה והכרה ברורה שאין לו על מי לסמוך בעולם כלל ואין לו במי להסתיע אלא בהקב"ה בלבד! ורק בו תולה מבטחו, ומקוה ומצפה רק לישועתו בלבד! לתפלה כזו מתאוה הקב"ה והיא שמתקבלת.**

מעלה זו ישנה בדרך כלל רק לצדיקים שרואים תמיד רק את השי"ת לנגד עיניהם ואפס זולתו, וכן לנשברי הלב שהם במצב שאין להם כבר תקוה משום גורם, אלא מקווים לישועת ה' בלבד.

סיפור מרגש על כוחה של תפילה המשפיעה גם ממרחק רב של אלפי קילומטרים.

מסופר על יהודי שמנהל הרבה מוסדות תורה בירושלים ומדי כמה זמן טס לארצות הברית לאסוף כסף, שם הוא שוהה כשלושה שבועות.

הוא עושה מסירות נפש, כדי לאסוף תרומות מנדבי עם, והנה הוא רואה שמאוד קשה לו בניכר והחליט לעשות מעשה רוחני שבזכות זה יהיה לו סייעתא דשמיא. הוא קנה תהלים מחולק, וביקש מילדיו ומאשתו להתפלל להצלחתו, לחלק את ספרי התהילים בין בני הבית ולסיים כל יום את כל הספר להצלחתו. ובאמת, אשתו וילדיו התמידו וכל יום אמרו את כל ספר התהילים להצלחת אבי המשפחה.

לאחר שלושה שבועות שהאב היה בחו"ל, הגיעה שבת. לילדים לא היה כל כך חשק להגיד תהילים. אמרו, בשבת אבא לא אוסף כסף, אז בשבת לא צריך להגיד תהילים. נעמדה ואמרה האחות הגדולה: אי אפשר לדעת, יתכן שאבא נמצא בבית הכנסת ששם יש אנשים עשירים והוא דורש להם בשבת ובמוצאי שבת הם יתרמו לו, צריך לפתוח להם את הלב בשבת. בואו נגיד תהילים ונשאל את אבא במוצאי שבת האם היה צריך להגיד תהילים גם בשבת.

כל הילדים ישבו, האחות הגדולה חילקה לכל ילד ממתק, הם אמרו את כל ספר התהילים. במוצאי שבת מתקשרים, ומיד אביהם שואל אותם האם קראתם תהילים בשבת? הילדים אמרו כן, לא רצינו לקרוא אבל בסוף קראנו וסיימנו את כל ספר התהילים להצלחתך.

אמר להם האבא: אתם לא מבינים איזה נס קרה לי.

התארחתי אצל משפחה אחת, ביום שישי הייתי צריך לעזוב אותם ולנסוע לשכונה אחרת ולהתארח אצל משפחה אחרת בשבת. אני בא לצאת ומבחין שהמזוודה שלי נקרעה לגמרי. בני הבית הבחינו שהמזוודה שלי נקרעה והם נתנו לי מזוודה חדשה ללא תמורה כספית.

שמעתי את נהג המונית צופר בחוף, מאוד מיהרתי, מיד העברתי את תכולת המזוודה למזוודה החדשה. בעלי הבית שאלו אותי אם לזרוק את המזוודה הישנה, והשבתי להם בחיוב. נכנסתי למונית, והגעתי סמוך לשבת.

השבת נכנסה, ואז פתאום תפסתי את ראשי והסתחרתי. הבנתי שאת הבגדים והחפצים האישיים שלי העברתי למזוודה החדשה, אך שכחתי במזוודה הישנה את כל הכסף שאספתי במשך שלושת השבועות, ואת הדרכון וכרטיס הטיסה שהיו במעטפה בתוך כיס פנימי במזוודה.

הזדעזעתי מהמחשבה שהמזוודה מונחת ברחוב ליד הפח. חשבתי לעצמי, אין סיכוי שהמזוודה נשארה במקומה. מה יהיה. האם כל עמלי במשך שלושה השבועות היה לריק? התחלתי לומר פסוקי ביטחון בהשם יתברך כדי לחזק אותי באמונה וביטחון, הרגשתי שאני צריך ישועה מיוחדת מעל דרך הטבע.

מיד במוצאי שבת ביקשתי ממארחי לנסוע לשכונה שבה שכחתי את המזוודה. נסענו לכיוון הפחים, ושם להפתעתי לא היה גבול, הבחנתי במזוודה זרוקה ברחוב. לא הבנתי איך יתכן שלא פינו את האשפה, כנראה שעובדי התברואה החליטו לשבות באותו יום...

פתחתי את המזוודה, ראיתי שכל הכסף שאספתי היה בפנים עם הדרכון וכרטיס הטיסה - כולם היו מונחים בתוך הכיס הפנימי.

פנה האב לאשתו ולילדיו, ואמר להם: **"תתארו לעצמכם מה היה קורה אם לא הייתם מתפללים, בזכות התפילה של כל אחד ואחת מכם נחסך ממני הרבה עוגמת נפש"**.

רואים אנו מסיפור נפלא זה, את כוחה של תפילה. התפילה היא כוח אדיר שחוצה מדינות וחוצה אלפי קילומטרים, ועושה את פעולתה.

(מתוך הספר '102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים')

אם כן, אחרי שנים רבות של ציפייה, רבקה אמנו בהיריון. אבל אז היא מרגישה בבטן את שני התאומים שלה כל הזמן מתקוטטים ורבים:

"וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים, בְּקֶרְבָּהּ, וַתֹּאמֶר אִם-כֵּן, לָמָּה זֶה אֲנֹכִי; וַתֵּלֶד, לְדָרְשׁ אֶת-ה'." (כה, כ"ב)

לכאורה, במצב כזה צריך רק ללכת לרופא נשים ולעשות אולטרסאונד. מה פתאום "לדרוש את ה'"? פרשנים מסבירים, שרבקה יודעת שכל התרחשות בעולם יש לה שורש רוחני, יש סיבה עמוקה יותר. היא רוצה להבין את המימד הזה, להתחבר לשורש, לדעת מה התפקיד שלה בתוך כל מה שקורה לה. והדבר נכון גם לכל דבר שקורה לנו בחיים האישיים והלאומיים. שום דבר אינו סתמי. רבקה אמנו מלמדת אותנו לשאול במצבים מבלבלים או מאתגרים: מה ה' רוצה ממני? מה המטרה והמשמעות? מה התפקיד?

וברש"י: כשהייתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרכס לצאת וכו'.

ולכאורה צ"ב, מה טעם רצה יעקב כ"כ לצאת על יד פתחי שם ועבר?

אם משום ללמוד תורה - הלאו במצבו הנוכחי, במעי אמו, למד תורה נעלית יותר, מפי מלאך בעצמו, וכפי שדרש רבי שמלאי (נדה ל):

"למה הולך דומה במעי אמו... ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו... ומלמדו אותה כל התורה כולה וכו', כיוון שיצא לאוויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה".

אלא מאי, לומדים מכך, שלימוד תורה מתוך יגיעה, שווה יותר מלימוד כל התורה כולה עם מלאך אך ללא יגיעה!

לכן ביקש יעקב לצאת - בכדי לזכות לקצת יגיעה בתורה...

התקופה: חורף שנת תשי"ד, והעולם היהודי כולו רועש וגועש כמקרה. ילד פלא מעיר הקודש ירושלים הפך לשיחת היום בכל שיח יהודי.

הכל שחו אודות אותו **"ינוקא פלא"** שהמלאך שכח לסטרו על פיו וכתוצאה מכך לא שכח מאומה מכל התורה כולה "ילד התורה".

הילד **ישראל משה מנדל**, נולד בשנת תשי"י, 1950 למניינס, ליחזקאל מנדל, חסיד בעלז מרחוב הישיבה בירושלים.

בהגיע הילד לגיל 4, בטרם למד קרוא וכתוב, התברר כי הוא מגלה בקיאות עצומה בכל מכמני התורה.

וכך מגולל, לפני מספר שנים בודדות, הוא בעצמו את פרטי המעשה בפני הרה"צ אשר אנשיל כ"י:

"היה זה כשנכנסתי ללמוד בתלמוד תורה אצל המלמד ר' ישראל פולוטסק ז"ל, ישבתי ככל חברי בכתת הלימוד, ואני כבן ארבע שנים.

באחד מן הימים לימד המלמד כדרכו את פסוקי הפרשה פסוק ועוד פסוק, והנה הוא מבחין בהתפלאתו כי שפתי נעות ואני ממשך בעל פה את הפסוק הבא, הוא אומר פסוק א' ואני ב', הוא ממשך למד את פסוק ב' ואני אומר את פסוק ג', זאת בעוד שאפילו עדיין איני יודע קרוא וכתוב.

הדבר הפליאו, אך הוא נטה להסיק מכך שאבי משקיע בי זמן רב ומשנן עמי את חומר הלימוד לפני כן, וכך בא אני לתלמוד-תורה 'ותלמודי ביד'.

אך משהתופעה המשיכה גם בפסוקי נ"ך שציטט אותו מלמד בהקשר לפרשה, נעצר המלמד בתדהמה. הוא עצר לרגע וניסה להעמידני במבחן:

הוא מזכיר ממשך פסוק בדניאל, ואני בתומי ממשך את הפסוק שלאחריו...

המלמד ממשך ומביא מקורות מדברי חז"ל, הוא מקריא רישא של משנה, ואני ממשך ואומר את הסיפא, הוא מצטט מדרש ואני מסיים אותו, הוא מזכיר גמרא ואני קורא, כביכול, את השורה הבאה, וכדי לברר עד היכן מגיעים הדברים, הוא ניגש לארון והוציא מסכת 'ללים' שבסדר טהרות

(מסכת קשה ביותר, שלא רגילים ללומדה אפילו תלמידי חכמים חשובים), וראה זה פלא, גם את זו ידעתי בע"פ.

המלמד שנהלה כהגון מה'גילוי' הלך להזעיק את מנהל החיידר, רבי חיים אליהו שטרנברג, לבחון אותי מקרוב, וגם אותו "לא אכזבתי", הוא אמר

תוספתא, ואני המשכתי, הוא מקריא מבבלי ומירושלמי מהוריות ומעוקצין, ואני, ועודני רק ילד בן ארבע, ממשך כזקן וכרגיל ודיבורי קולח מזן אל זן,

כך גם בסוגיות הקשות שבמסכת חולין, ברש"י ובתוספות.

